

Klachten politieke groepering 'Heel NL' over afhandeling ondersteuningsverklaringen door gemeenten

De politieke groepering 'Heel NL' heeft een aantal klachten over gemeenten aan het ministerie van BZK aangeboden. Deze klachten hadden betrekking op de wijze waarop betrokken gemeenten het indienen van ondersteuningsverklaringen hebben afgehandeld. Het ministerie van BZK heeft de betreffende gemeenten in een brief van 13 augustus 2010 gevraagd een reactie te geven op deze klachten. Hieronder zijn de klachten en het standpunt van de gemeente (geanonimiseerd) weergegeven.

Gemeente:	Klacht van de politieke groepering:	Standpunt gemeente met betrekking tot de klacht:
Almere	'Bij de gemeente Almere werden de ondersteuningsverklaringen "ergens in het grote gebouw" ondertekend. Dit vormde een te hoge drempel voor menigeen die een ondersteuningsverklaring door de gemeente wilde laten ondertekenen. Vooral ook omdat het loket voor de ondertekening door de gemeente op grote afstand lag van het loket waar de stempel gehaald moest worden.'	<p>Het is bij de gemeente Almere niet bekend dat er problemen waren bij het afleggen van ondersteuningsverklaringen bij de laatstgehouden Tweede Kamerverkiezingen.</p> <p>Een ondersteuningsverklaring wordt met een voorrangbehandeling afgelegd in één van de besloten loketten van de afdeling Burgerzaken. Deze loketten bevinden zich op de begane grond. Een kiezer meldt zich eerst bij de receptie balie in de centrale hal van het Stadhuis. Vervolgens vindt er een doorverwijzing plaats naar de afdeling Burgerzaken. De afstand tussen de receptie en Burgerzaken is ongeveer 75 meter.</p> <p>Nadat een kiezer een ondersteuningsverklaring heeft afgelegd, wordt de verklaring door een medewerker van Burgerzaken ondertekend en voorzien van een gemeentestempel. Vervolgens wordt de kiezer het advies gegeven om de verklaring zo spoedig mogelijk af te geven bij de contactpersoon van de betreffende politieke groepering.</p>
Amersfoort	'Woensdag 28 april 2010: medewerker gemeente weigerde ondersteuningsverklaring te ondertekenen wegens verstrijken van de datum inlevering kandidatenlijsten en heeft ondertekenaars onverrichter zake weggestuurd. De gemeente Amersfoort heeft zich volledig ingezet om dit verzuim alsnog te herstellen. Onbekend is hoeveel mensen eveneens onverrichter zake zijn weggestuurd.'	<p>Dit heeft zich inderdaad voorgedaan bij de gemeente Amersfoort. Een samenloop van omstandigheden heeft geleid tot deze vergissing. De medewerkers van het bureau verkiezingen (de specialisten) waren op dit moment niet aanwezig en de medewerkster aan het loket was niet op de hoogte van de wettelijke termijn tot het herstellen van verzuim. Nadat er door de desbetreffende partij contact met de gemeente is opgenomen, is de medewerkster van het bureau verkiezingen thuis gebeld. Zij heeft direct contact opgenomen met de ondertekenaar en heeft gevraagd, na excuses te hebben aangeboden, of de ondertekenaar de volgende ochtend naar het gemeentehuis zou willen komen. Dit werd pertinent geweigerd. Om toch tegemoet te komen aan het verzoek van de partij, voor wie de ondersteuningsverklaring van cruciaal belang was, heeft de medewerkster een afspraak gemaakt om bij de ondertekenaar thuis het formulier te laten ondertekenen en af te stempelen. Dit is naar genoegen van iedereen gedaan en afgehandeld.</p> <p>De gemeente Amersfoort betreurt dit incident en is er zeker van dat dit slecht eenmalig is voorgekomen. De medewerkers van de afdeling Burgerzaken zijn inmiddels allemaal op de hoogte van de gang van zaken omtrent het inleveren van ondersteuningsverklaringen en zullen bij een volgende verkiezing weer uitgebreid op de hoogte worden gesteld. Voorts zal er bij een volgende verkiezing kritisch gekeken worden naar de bezetting van de afdeling, zodat er altijd minimaal een medewerker van het bureau verkiezingen aanwezig zal zijn.</p>
Assen	'Maandag 3 mei 2010: Medewerking vanuit hoofdstembureau door het openstellen van balies waar ondersteuningsverklaringen met voorrang worden ondertekend. Medewerkster receptie gaf	Het is die dag inderdaad voorgekomen dat er wachttijden zijn ontstaan. De Gemeente Assen zal maatregelen nemen om deze gang van zaken bij een volgende verkiezing te voorkomen. Er wordt op dit moment gedacht om in een dergelijke periode één balie volledig vrij te maken voor de eerder genoemde werkzaamheden.

	<p>echter keer op keer verkeerde informatie aan mensen die zich meldden, waardoor zij onnodig lang moesten wachten en daardoor afzagen van het laten ondertekenen van de ondersteuningsverklaring.'</p>	
Edam-Volendam	<p>'Vrijdag 23 april 2010: Medewerkers gemeentehuis waren niet bekend met (procedure rondom) ondersteuningverklaring. De persoon die de verklaring door de gemeente wilde laten ondertekenen moest nog maar eens een andere keer terugkomen. Dan zou er misschien iemand aanwezig zijn die wel wist wat de bedoeling was'</p>	<p>Er is op 23 april bij de gemeente Edam-Volendam inderdaad een burger langs geweest bij de afdeling burgerzaken. Op dat moment was er helaas niemand op de afdeling aanwezig die bekend was met deze procedure. Dit is vervelend omdat de burger niet direct geholpen kon worden met zijn vraagstelling. Er is door een medewerker hulp ingeroepen en deze collega heeft ervoor gezorgd dat de ondersteuningsverklaring is ondertekend. Hierdoor heeft de burger langer moeten wachten, maar heeft de verklaring getekend meegekregen en is hier niet voor teruggeweest.</p> <p>Uiteraard streeft de gemeente ernaar iedere burger op een correcte wijze te benaderen en de juiste informatie te verstrekken. In dit geval was de specifieke dienstverlening niet direct mogelijk. Het is spijtig dat de burger, ondanks dat de medewerkers ervoor gezorgd hebben dat de burger geholpen kon worden, dit op een andere manier heeft ervaren.</p>
Gilze en Rijen	<p>'Maandag 3 mei 2010: [...] medewerkster Backoffice Burgerzaken weigerde ondersteuningsverklaring te ondertekenen omdat de datum van 27 april was verstreken. Slechts na stevig aandringen heeft zij bij Hoofdstembureau Tilburg geïnformeerd en juiste informatie ontvangen. Daarna vertragende medewerking. Vervolgens stemmingmakerij door baliedewerkster [...] bij een persoon die ondersteuningsverklaring wilde laten ondertekenen. Hoofd Afdeling Gemeentebalie [...] verzuimde vervolgens twee keer stempel bij zijn handtekening te plaatsen met de bewering dat dit niet nodig was voor de geldigheid van de ondertekening door de gemeente. Na aandringen heeft hij de stempels alsnog geplaatst.'</p>	<p>De medewerkster backoffice weigerde in eerste instantie inderdaad de ondersteuningsverklaring te ondertekenen op 3 mei 2010. Door het Hoofdstembureau Tilburg was niet duidelijk gecommuniceerd dat de termijn verlengd was tot en met maandag 3 mei. Aanvankelijk was de termijn gesteld tot en met vrijdag 30 april, een nationale feestdag. Na telefonisch overleg met het Hoofdstembureau Tilburg is de verklaring alsnog namens de gemeente ondertekend.</p> <p>Dezelfde persoon die de ondersteuningsverklaring liet ondertekenen, sprak vervolgens willekeurige mensen op straat voor het gemeentehuis aan om een ondersteuningsverklaring in te vullen en te laten ondertekenen. Eén van de passanten kwam met de ingevulde verklaring het gemeentehuis binnen met het verzoek deze te ondertekenen en van een stempel te voorzien. Baliedewerkster zag het als haar verantwoordelijkheid bij deze persoon te informeren of hij wist waar hij voor getekend had. In onze optiek is dit een vorm van zorgvuldigheid naar de burger toe.</p> <p>In het eerste geval is er contact geweest met het Hoofdstembureau. Voor de vermeende stemmingmakerij ziet de gemeente geen reden tot maatregelen. De gemeente meent juist uit zorgvuldigheid naar de burger toe te hebben gehandeld. Bovengenoemde incidenten zijn door gemeente vermeld in de enquête over het verloop van de Tweede Kamerverkiezingen. De persoon in kwestie heeft wel mondeling geprotesteerd, er is echter bij de gemeente geen formele klacht hierover ingediend.</p>
Goirle	<p>'Maandag 3 mei 2010: Niet op de hoogte van de periode verzuim en herstel weigerde gemeentemedewerker(s) in eerste instantie de ondersteuningsverklaring te ondertekenen omdat de datum van 27 april was verstreken.'</p>	<p>De medewerkers waren geïnstrueerd dat ondersteuningsverklaringen tussen 20 en 27 april ter controle en ondertekening aan de balie aangeboden konden worden. In de Kieswet, artikel H4, 3^e lid staat namelijk vermeld dat de kiezer binnen een termijn van 7 dagen voorafgaand aan of op de dag van de kandidaatstelling deze verklaring ter gemeente-secretarie kan afleggen. In dit artikel wordt niet verwezen naar de mogelijkheid tot herstel van verzuim vermeld in artikel I 2, lid 1a en lid 2 van de Kieswet.</p> <p>De medewerkers waren dus inderdaad niet op de hoogte van de mogelijkheid dat in de periode van herstel en verzuim ook nog ondersteuningsverklaringen aangeboden konden worden. Toen een burger – buiten de periode 20-27 april – met deze verklaring aan de balie kwam, heeft</p>

		<p>een van de medewerkers hem dan ook gemeld dat de termijn voor ondersteuningsverklaringen reeds was gesloten. Daarop heeft deze burger de persoon van de bewuste partij hiervan in kennis gesteld. Deze laatste persoon stond buiten het gemeentehuis bezoekers op te wachten om hen te vragen haar partij te ondersteunen door middel van ondertekening van een ondersteuningsverklaring. Daarna is de burger met deze persoon van de bewuste partij terug gekomen aan de balie, waarbij deze laatste persoon mededeelde dat de partij in de periode van herstel en verzuim nog ondersteuningsverklaringen kan inleveren. De gemeente heeft dit vervolgens onderzocht en daarop alsnog de bewuste verklaring gecontroleerd en ondertekend.</p> <p>De medewerkers zijn inmiddels op de hoogte van deze mogelijkheid tot verlenging van de termijn voor het aanbieden van ondersteuningsverklaringen en worden bij volgende verkiezingen hierop nogmaals geattendeerd.</p>
Groningen	<p>'Maandag 3 mei 2010: Volledige medewerking door het met voorrang laten ondertekenen van verklaringen. Door het telkens traag kopiëren van de ondertekende verklaring ontstond alsnog vertraging, waardoor personen hun ondersteuningsverklaring niet tijdig hebben kunnen laten ondertekenen.'</p>	<p>Uit navraag bij het hoofdstembureau voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in kieskring 1 (Groningen) is de gemeente Groningen gebleken dat op de dag van de kandidaatstelling door dit hoofdstembureau voor de politieke groepering Heel NL als verzuim is vastgesteld het ontbreken van 28 geldige verklaringen van ondersteuning van de kandidatenlijsten.</p> <p>Bij de drie andere bij dit hoofdstembureau ingeleverde kandidatenlijsten werden voldoende verklaringen van ondersteuning van de kandidatenlijst overgelegd. Het is de gemeente Groningen is niet bekend of ten aanzien van de kandidatenlijsten die voor de kieskring 1 centraal zijn ingeleverd bij het hoofdstembureau in kieskring 12 ('s-Gravenhage) ook als verzuim het ontbreken van voldoende verklaringen ondersteuning van de kandidatenlijst is vastgesteld. Omdat deze verzuimen bij het hoofdstembureau moesten worden hersteld, is de gemeente Groningen er vanuit gegaan dat gelet op de reistijd Groningen - 's-Gravenhage, niet voor deze kandidatenlijsten op 3 mei 2010 verklaringen in gemeenten in kieskring 1 hoefden te worden afgelegd. Voor de beantwoording van de vragen gaat de gemeente Groningen er daarom van uit dat het een klacht is van de politieke groepering Heel NL.</p> <p>De inleveraar van de kandidatenlijst met daarboven de aanduiding Heel NL heeft op 3 mei 2010 om 14.59 uur bij het daarvoor aangewezen lid van het hoofdstembureau van kieskring 1 nog achttien verklaringen van ondersteuning overgelegd. Daarmee is het geconstateerde verzuim niet hersteld. Van de alsnog ingeleverde verklaringen waren er dertien op 3 mei 2010 afgelegd door kiezers woonachtig in de gemeente Groningen. De andere vijf waren voor 3 mei 2010 afgelegd in andere gemeenten van kieskring 1.</p> <p>In de gemeente Groningen konden verklaringen van ondersteuning worden afgelegd op het adres Kreupelstraat 1, dat is ook het adres waar de verzuimen konden worden hersteld. Volgens informatie van de afdeling Publiekszaken was voor het afleggen van verklaringen van ondersteuning ook op 3 mei jl. een aparte balie beschikbaar. De balie-medewerker was goed geïnstrueerd en hij heeft de dertien kiezers direct en overeenkomstig de instructie de verklaringen laten afleggen.</p> <p>Door het lid van het hoofdstembureau dat was aangewezen om herstel van verzuimen in ontvangst te nemen, is vastgesteld dat vertegenwoordigers van Heel NL op 3 mei 2010 in de loop van de middag, in elk geval na 13.00 uur, in de nabijheid van het adres Kreupelstraat</p>

		<p>mensen benaderden met de vraag of zij een verklaring van ondersteuning voor Heel NL wilden afleggen. Ook is door hem vastgesteld dat er kort voor 15.00 uur aan de balie geen rij was voor het afleggen van verklaringen van ondersteuning. De laatste klezer die zich voor 15.00 uur meldde voor het afleggen van een verklaring van ondersteuning heeft deze dan ook tijdig afgelegd.</p> <p>Bij het alsnog overleggen van de achtten verklaringen van ondersteuning is door het hoofdstembureaulid ook aan de inleveraar gevraagd waarom niet eerder is geprobeerd verklaringen van ondersteuning te laten afleggen, om zo het geconstateerde verzuim tijdig te herstellen. Als antwoord werd gegeven dat zij en anderen vanuit Apeldoorn op 3 mei eerst nog in kieskring 3 (Assen) mensen hebben benaderd voor het afleggen van verklaringen van ondersteuning. In die kieskring werd het geconstateerde verzuim hersteld. Pas daarna is men naar Groningen afgereisd, daardoor had men uiteindelijk in Groningen onvoldoende tijd om voldoende verklaringen van ondersteuning te regelen.</p> <p>Naar de mening van de gemeente kloppen de in de klacht weergegeven feiten niet met de werkelijkheid. Uit het door de gemeente ingestelde onderzoek blijkt duidelijk op welke wijze de contacten zijn verlopen. De gemeente hoeft geen maatregelen te nemen om problemen die zich niet hebben voorgedaan, te voorkomen. Overigens merkt de gemeente op dat het hoofdstembureau in zijn brief van 27 april 2010, waarin het verzuim aan de inleveraar schriftelijk is medegedeeld, ook expliciet heeft aangegeven wanneer verzuimen konden worden hersteld. De politieke groepering Heel NL heeft er bewust voor gekozen dit zo laat mogelijk te doen.</p>
Leeuwarden	'Donderdag 29 april 2010: Wachtijd voor het laten ondertekenen van een ondersteuningsverklaring meer dan een half uur.'	<p>Het is mogelijk dat op 29 april 2010 de wachttijd langer is geweest dan gebruikelijk. Het streven van de gemeenten Leeuwarden om klanten binnen 10 minuten op te roepen is op deze dag niet altijd gehaald. De oorzaken hiervan zijn te zoeken in veel ziekteverzuim en een bijzonder groot aantal klantcontacten (313) bij de afdeling Burgerzaken op 29 april 2010.</p> <p><i>Om in de toekomst de wachttijd te verkorten worden de mogelijkheden onderzocht om bij de volgende verkiezingen de afgifte van ondersteuningsverklaringen te laten verzorgen door het Servicemeldpunt. Door de ondersteuningsverklaringen af te laten geven door het Servicemeldpunt is het niet meer nodig de burgers door te verwijzen naar Burgerzaken. De wachttijd wordt hierdoor verkort.</i></p> <p>Overigens is het voor politieke partijen altijd mogelijk om vooraf een tijd af te spreken voor het ondertekenen van ondersteuningsverklaringen. Alle ondersteuners van een politieke partij komen dan op het afgesproken tijdstip naar de afdeling Burgerzaken. De ondersteuningsverklaringen worden dan direct afgegeven.</p>
Lelystad	'Maandag 3 mei 2010 - 14:00 uur: Hoofd Bureau Verkiezingen, weigerde ondersteuningsverklaringen in ontvangst te nemen, weigerde zelfs er naar te kijken, omdat het juiste aantal op dat moment niet was gehaald. Om 14.40 uur verlaat [hoofd bureau verkiezingen] de ruimte en vanaf dat moment tot de officiële inlevertijd - 15.00 uur - is niemand van Bureau Verkiezingen aanwezig.'	<p>Op 3 mei 2010 waren er 3 medewerkers van bureau Verkiezingen aanwezig. Deze medewerkers waren zich bewust van het feit dat politieke partijen op 3 mei 2010 tot 15.00 uur de mogelijkheid hadden om verzuimen te herstellen. Op die dag zijn ook een aantal ondersteuningsverklaringen door de aanwezige medewerkers van bureau Verkiezingen van handtekeningen voorzien.</p> <p>De gemeente Lelystad vindt het vreemd dat het hoofd bureau Verkiezingen, of een andere medewerker van bureau Verkiezingen, geweigerd zou hebben om ondersteuningsverklaringen in ontvangst te nemen. Vermoedelijk is aangegeven door medewerkers van bureau Verkiezingen dat het benodigde aantal ondersteuningsverklaringen onvoldoende was. Daarbij is aangegeven dat het gevolg hiervan is dat het hoofdstembureau zou besluiten om de ingeleverde</p>

	<p>'dat het pas 09.10 uur was'. Om 09.25 uur mocht de persoon met de ondersteuningsverklaring terug komen voor ondertekening. Passieve tegenwerking door onnodig lange wachttijden.'</p>	<p>De melding die u doet, heeft met het accepteren van deze openingstijden te maken en niet zozeer het ondertekenen van ondersteuningsverklaringen. We stimuleren klanten ook om eventuele bezwaren direct aan ons te melden. Uit uw schrijven leidt gemeente Meppel af dat dit ook heeft plaatsgevonden en dat toen is verwezen naar de openingstijden. Dit kan wellicht bot overkomen, maar is wel duidelijk en in overeenstemming met onze externe publicaties.</p> <p>De wijze waarop één en ander is gecommuniceerd heeft onze blijvende aandacht. We streven hierbij naar wederzijds begrip en zullen ook in de toekomst alle medewerking verlenen bij het ondertekenen van ondersteuningsverklaringen.</p>
Nederweert	<p>'Personen die bereid waren een ondersteuningsverklaring te ondertekenen werden – toen ze bij de balie kwamen voor een handtekening en stempel – door de desbetreffende ambtenaar omgepraat om de verklaring niet in te leveren. Bij een politieagent werd geweigerd het formulier te ondertekenen en te stempelen. De desbetreffende ambtenaar oordeelde dat de politieagent zich vanwege zijn beroep niet met politiek mocht inlaten. Allround medewerker Burgerzaken heeft duidelijk te kennen gegeven dat zij er – terwijl zij in functie was – persoonlijk erg veel moeite mee had om formulieren te ondertekenen en te stempelen omdat er buiten voor (niet in) het gemeentehuis gelobbyd werd. Vervolgens zegde ze toe de formulieren te ondertekenen en te stempelen, maar later bleek dat er toch met aanbieders van verklaringen in discussie werd gegaan met de bedoeling ze te beïnvloeden.'</p>	<p>De gemeente Nederweert heeft navraag gedaan bij de betreffende afdeling en medewerkers. Die geven aan dat de in uw brief weergegeven feiten niet in overeenstemming zijn met het gebeurde.</p> <p>Met betrekking tot het ompraten van personen (o.a. een politieagent) om een ondersteuningsverklaring niet te ondertekenen en zelfs weigeren om het formulier te ondertekenen en te stempelen kunnen de medewerkers zich niets herinneren. Met betrekking tot het persoonlijk er moeite mee hebben dat er buiten (en niet in) het gemeentehuis werd gelobbyd heeft een medewerkster verklaard dat de betreffende mevrouw aanvankelijk eerst binnen in het gemeentehuis (zelfs naast de balie) stond en klanten aansprak. Daarop heeft medewerkster haar verzocht dit buiten het gemeentehuis te doen om de schijn te vermijden dat het verzoek op een of andere manier met de gemeente te maken heeft dan wel de goedkeuring van de gemeente draagt.</p> <p>Met betrekking tot beïnvloeding van een van de mensen die een verklaring wilde ondertekenen, ligt ook hier e.e.a. genuanceerder. Een mevrouw die een ondersteuningsverklaring had gekregen informeerde aan de balie waar dit eigenlijk voor diende. Haar is toen uitgelegd dat ze hiermee de betreffende partij hielp bij het behalen van de vereiste ondersteuningsverklaringen. Daarna heeft zij zelf besloten dit niet te doen voor een partij waarvan zij de ideologie niet kende. Van beïnvloeding is hier geen sprake, wel van informatieverschaffing.</p>
Nijmegen	<p>'Ondersteuningsverklaringen werden op een andere verdieping getekend en gestempeld dan bij de balies voor burgerzaken. Dit vormde voor menigeen een te grote drempel (met name wat tijd betreft). Het hoofdstembureau is hiervan op de hoogte gebracht. Men heeft laten weten dit mee te nemen voor de volgende keer.'</p>	<p>De dienstverlening bij Burgerzaken in Nijmegen is verdeeld over twee verdiepingen. Op de begane grond zijn de loketten gesitueerd die permanent bezet zijn voor reguliere producten van Burgerzaken. Op de begane grond is geen ruimte beschikbaar om het niet permanent gezette loket voor verkiezingen in te richten. Op de eerste verdieping is onder andere het loket gesitueerd voor verkiezingen.</p> <p>Bij de loketten is geen werkruimte voor de ambtenaren. Hun bureaus staan op de tweede verdieping. De loketten voor verkiezingen zijn niet permanent bezet. Als een klant zich meldt voor verkiezingen, komt een ambtenaar van de tweede verdieping naar beneden. Er is over gedacht om de klanten voor verkiezingen in te passen in de reguliere Burgerzaken producten. Daar is niet voor gekozen omdat dan de wachttijd op zou lopen.</p> <p>De gemeente is op de hoogte van de klacht over het afleggen van ondersteuningsverklaringen. Deze klacht is geuit door een groepering die problemen had om voldoende ondersteuningsverklaringen bij elkaar te krijgen. Buiten het gebouw waar de ondersteuningsverklaringen werden afgelegd, werd door de groepering mensen overgehaald om</p>

		<p>een ondersteuningsverklaring af te leggen. Dat ging niet zo gemakkelijk.</p> <p>Burgerzaken zit al ettelijke jaren in hetzelfde gebouw. Al deze jaren zijn ondersteuningsverklaringen afgelegd bij verkiezingen. Dat heeft nooit geleid tot enige problemen.</p>
Purmerend	<p>'Gemeente Purmerend berekent kosten voor het afgeven van een verklaring dat men kiesgerechtigd is. Deze verklaring was nodig voor het inleveren van de kandidatenlijst in een andere kieskring dan waar men was ingeschreven.'</p> <p>'Medewerkers waren er niet van op de hoogte dat een ondersteuningsverklaring zonder handtekening of stempel van de gemeente niet geldig is.'</p>	<p>Ten eerste wordt gesteld dat Purmerend kosten berekent voor het afgeven van een verklaring dat men kiesgerechtigd is. Gemeente Purmerend hanteert het beleid dat voor het afgeven van een verklaring van kiesgerechtigdheid leges worden berekend. Deze past de gemeente in de praktijk niet toe.</p> <p>Ten tweede wordt gesteld dat de medewerkers van de gemeente Purmerend niet op de hoogte waren van het feit dat een ondersteuningsverklaring zonder handtekening of stempel van de gemeente niet geldig is. Er is een aantal ondersteuningsverklaringen meegegeven met alleen een handtekening en geen gemeentestempel. Van de kieskring Den Helder kreeg de gemeente hierover een melding. De betrokken politieke partijen hebben van de kieskring Den Helder uitstel gekregen en de ondersteuningsverklaringen zijn op verzoek aangevuld. Vanaf het moment van melding zijn de ondersteuningsverklaringen voorzien van handtekening en gemeentestempel. Echter, in de Kieswet artikel H4 lid 4 staat vermeld: De burgemeester of de door hem daartoe aangewezen ambtenaar gaat onverwijld na of de ondertekenaar als kiezer in zijn gemeente staat geregistreerd. Indien hem blijkt dat dit het geval is, tekent hij dit op de verklaring aan.</p> <p>De exacte wijze van aantekening wordt niet vermeld in de Kieswet. Ook op het model H 4 staat niet vermeld dat een stempel van de gemeente hiertoe vereist is en voorziet het model ook niet in een stempel van de gemeente. Uit contact met de Kiesraad is bevestigd dat in een advies van de Kiesraad van 7 december 2009 aan de staatssecretaris BZK het volgende is gemeld: In artikel H 4 Kieswet is bepaald dat een ondersteuningsverklaring slechts kan worden afgelegd door personen die binnen de kieskring waarvoor die lijst geldt, als door hem daartoe aangewezen ambtenaar gaat onverwijld na of de ondertekenaar als kiezer in zijn gemeente is geregistreerd. Indien blijkt dat dit het geval is, tekent hij dit op de verklaring aan. Het model van de ondersteuningsverklaring voorziet echter niet in een stempel van de desbetreffende gemeente. Aldus valt niet te controleren of de handtekening op dit formulier daadwerkelijk afkomstig is van de burgemeester of de door hem daartoe aangewezen ambtenaar. De Kiesraad stelt voor om het model H-4 aan te passen op dit punt.</p> <p><i>In antwoord op dit advies heeft de staatssecretaris aangegeven in de brief aan de Tweede Kamer van 28 januari 2010 dat zij dit advies niet wil opvolgen.</i></p>
Rijnwoude	<p>'De gemeente berekent kosten voor het afgeven van een verklaring dat men kiesgerechtigd is. Deze verklaring was nodig voor het inleveren van de kandidatenlijst in een andere kieskring dan waar men was ingeschreven.'</p>	<p>In de gemeente Rijnwoude zijn de ondersteuningsverklaringen voor de Tweede Kamerverkiezingen afgegeven. Voor de afgifte van deze verklaring zijn geen leges in rekening gebracht. Van één aanvrager is bekend dat deze tevens verzocht heeft om een uittrekstel uit de Gemeente Basissadministratie. Voor het uittrekstel zijn wel de gebruikelijke leges in rekening gebracht. Bij de aanvragen is hierdoor wellicht de indruk ontstaan dat voor de ondersteuningsverklaring betaald moest worden. De deelnemende partijen zouden op dit punt hun informatie over de strikt benodigde documenten kunnen aanpassen.</p>
Rotterdam	<p>'Donderdag 29 april: Het loket waar</p>	<p>Voor het ondertekenen van ondersteuningsverklaringen wordt in Rotterdam in de betreffende</p>

	<p>ondersteuningsverklaringen ondertekend moesten worden, was onbemand. De bode liet het aan degene die zich daar meldde om de desbetreffende ambtenaar in een ander gebouw op te sporen.'</p> <p>'Degene die voor Heel NL vriendelijk en zeker niet opdringend voor het stadhuis lobbyde, werd door een bode buiten voor het gemeentehuis weggestuurd met als reden dat zij te veel opviel.'</p>	<p>periode een aparte balie ingericht in de Stadswinkel Centrum. Deze balie is geopend gedurende de openingstijden van de Stadswinkel Centrum. De Stadswinkel Centrum is 44 uur per week geopend, waaronder de vrijdagavond en de zaterdagmorgen. Op donderdagmiddag is de Stadswinkel gesloten. De gemeente is van mening dat de politieke partijen voldoende in de gelegenheid gesteld zijn om ondersteuningsverklaringen te laten ondertekenen. Het feit dat een bode buiten de openingstijden van de Stadswinkel betrokkene doorverwees is correct. Buiten openingstijden waren de ambtenaren namelijk bereid op hun kantoor de ondersteuningsverklaringen in ontvangst te nemen.</p> <p>De klacht dat degene die voor Heel NL aan het lobbyen was weggestuurd, is met reden dat zij te veel opviel, is ook niet terecht. Veel politieke partijen waren aan het eind van de periode waarin de ondersteuningsverklaringen getekend konden worden in de Stadswinkel Centrum ondersteuners aan het werven. Aan hen is gevraagd niet binnen de in de hal de klanten van Publiekszaken te benaderen. Vervolgens werden de klanten bij de ingang van de Stadswinkel benaderd door de lobbyisten. Aangezien de ingang van de Stadswinkel geen deel uitmaakt van de openbare weg gelegen is, is de vertegenwoordigers van de politieke partijen gevraagd de wervingsactiviteiten voort te zetten op de openbare weg.</p>
Tegelen (Venlo)	'In eerste instantie worden ondersteuningsverklaringen zonder problemen ondertekend en gestempeld. Na enige tijd niet meer: formulieren werden niet meer ondertekend en/of er vond beïnvloeding plaats van de aanbieders van ondersteuningsverklaringen.'	Vooropgesteld dient te worden dat geen klacht is gemeld bij de burgemeester c.q. de coördinator verkiezingen van onze gemeente. Wel is er aan één politieke partij die in de hal van het gemeentehuis willekeurige burgers mondeling benaderde voor het ondertekenen van ondersteuningsverklaring verzocht deze werving buiten het gemeentehuis te verrichten. Mede om deze reden waren de baliemedewerkers geïnstrueerd aan burgers die een ondersteuningsverklaring kwamen tekenen, de vraag te stellen of zij wisten wat de verklaring inhield. De gemeente zal de standaard werkwijze ten aanzien van ondersteuningsverklaringen niet wijzigen, aangezien deze conform de Kieswet is.
Veendam	'Donderdag 29 april 2010: Baliemedewerkster weigerde ondersteuningsverklaring te ondertekenen omdat ze niet bekend was met 'verzuim en herstel'. Pas na stevig aandringen besloot de baliemedewerkster actie te ondernemen. Na een gesprek met haar collega – die eveneens onbekend was met de inleverdatum van 3 mei – heeft deze contact opgenomen met het hoofdstembureau in Groningen.'	Op 29 april 2010 is er inderdaad een vraag geweest over een ondersteuningsverklaring. Bij de inlevering van deze ondersteuningsverklaring ontstond bij de medewerkers twijfel aangezien de reguliere termijn van indiening reeds was verstreken. Dit had moeten gebeuren voor of op 27 april 2010 (dag van kandidaatstelling).
Weert	'Hoewel andere loketten normaal geopend waren, was er op een dag geen 'ambtenaar Verkiezingen' aanwezig die bevoegd was om de	Later bleek echter dat er sprake was van herstel van een verzuim m.b.t. de inlevering van de kandidatenlijst bij het hoofdstembureau, hetgeen bij de medewerkers van de gemeente niet bekend was. Daarom is er vervolgens contact opgenomen met het hoofdstembureau in Groningen en werd e.e.a. bevestigd. De ondertekening van de ondersteuningsverklaring is alsnog in ontvangst genomen voor inlevering bij het hoofdstembureau.
		Vanaf januari heeft de gemeente een nieuwe afdeling met een groot aantal nieuwe en tijdelijke medewerkers. Helaas zijn deze nog niet allemaal goed bekend met de bijzondere procedures rond verkiezingen. De gemeente doet er via training en werkinstructies alles aan om ervoor te zorgen dat medewerkers over de juiste informatie beschikken. Daarnaast is een traject gestart om medewerkers klantgericht en klantvriendelijker te laten werken. Dit pakket aan maatregelen moet er voor zorgen dat een dergelijk voorval in de toekomst niet meer kan voorkomen. De gemeente biedt excuses aan voor het ontstane misverstand met betrokkene.
		Op enkele momenten binnen de periode, waarin het afleggen van ondersteuningsverklaringen mogelijk was, was geen ambtenaar bevoegd tot ondertekening, aanwezig. Medewerkers van de eenheid Burgerzaken, belast met de organisatie/uitvoering van de verkiezing, zijn geïnformeerd

	<p>ondersteuningsverklaring te ondertekenen. Daardoor zijn aanbieders onverrichter zake weggestuurd.'</p>	<p>over de mogelijkheid tot het afleggen van ondersteuningsverklaringen. Tijdens de weinige momenten dat geen van de tot ondertekening bevoegde ambtenaren aanwezig was, heeft de medewerker eenheid Burgerzaken contactgegevens van de kiezer genoteerd. Voor zover bekend gaat het hier om één kiezer. Spoedig daarna zijn er met de kiezer afspraken gemaakt over het afleggen van een ondersteuningsverklaring.</p> <p>Geconstateerd is echter dat kiezers zicht ook bij de receptie in de hal van het stadhuis gemeld hebben voor het afleggen van ondersteuningsverklaringen. Dit gebeurde mogelijk buiten de openingstijden van Burgerzaken. De mogelijkheid tot het afleggen van ondersteuningsverklaringen ten overstaan van een bevoegde ambtenaar eenheid Burgerzaken, was bij aanvang van de periode waarin verklaringen konden worden afgelegd, onvoldoende bekend onder de medewerkers van de receptie. Uit navraag is gebleken dat het zeer wel mogelijk is, dat in een gering aantal gevallen kiezers verzocht zijn de volgende werkdag contact op te nemen met eenheid Burgerzaken.</p> <p>De gemeente betreurt het dat niet alle kiezers bij een eerste bezoek aan het stadhuis, direct in de gelegenheid zijn gesteld, in aanwezigheid van een daartoe aangewezen ambtenaar, een ondersteuningsverklaring af te leggen. De gemeente zal bij toekomstige verkiezingen zorg dragen voor een adequate doorverwijzing naar eenheid Burgerzaken. Binnen deze eenheid zal ook een groter aantal ambtenaren aangewezen worden, die bevoegd zijn tot ondertekening van ondersteuningsverklaringen.</p>
Wervershoof	<p>'Medewerkers waren er niet van op de hoogte dat een ondersteuningsverklaring zonder handtekening of stempel van de gemeente niet geldig is.'</p>	<p>Aan medewerkers Burgerzaken is gevraagd of zij deze klacht herkennen. Het is moeilijk om zonder nadere specificaties (bv naam partij dan wel klager, tijdstip/datum geconstateerde, naam betrokken medewerker) de feiten te achterhalen.</p> <p>Eén medewerker heeft op een telefonisch verzoek aangegeven uit te zoeken welke handelingen noodzakelijk waren. Vervolgens is verzoeker teruggebeld, is een afspraak gemaakt en is het verzoek correct afgehandeld. Wellicht heeft de eerste reactie van de medewerker geleid tot deze klacht. Wij zijn overigens van mening dat er correct is gehandeld door onze medewerker.</p> <p>Voor het overige zijn er geen situaties bekend die geleid kunnen hebben tot deze klacht.</p>